

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ՄԻԼԻՅԷ ԲՕԼԻԹ ԻՔԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷՅԷ

ՄԻԻԹԱԱԼԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՆՈՒՄԵՐՈՒ 330 ԲԵՐՇԵՄՊԷ

ԻՒԶԻՒՆՃԻՒ ՍԷՆԷ

11 ՅՈՒՆԻՍԿ 1873

Աէտացը Հաղորդէթ շինութիւնք Հափթատոս Իւշ տէֆա ետնի Ասլը, Բէնչէնչեղիճ վէ Ճաւմառ Էրթէսի Կիւնլէրի քէսիր նիւսաէ իլէ Նէշը օրլունաճադ Ղաղէթմաընն Ապահաթը Անէգի Թ. Աթը սցըղը 3 պաշտօղ վէ Իւշ ուղղը 2 մէհալէ վէ պէհէր նիւսիէսի 40 փարա տըր : Թաշրալար իշին բոսթա իւհրէթի գամմ օլաւուր : Ապահաթըն թարիխի պէհէր աղըն պիւրիտէն Եախառ օն պէշիտէն իթիպար օրլունաճադ տըր : Ղաղէթայա տէրճ օրլունաճադ իշին կէտաւէրիլէճէ Էվրաղ վէ մէքետիլ իւլ Ղալաթմառ Էրմէնի Քիւսէսի սօղաղընտա Ն. 19 իլէ մաւրաղղամ Աէտայը Հաղըղէթ մաթիպատաընա իրտալ օլաւուր : Իլաւաթըն պէհէր օրլունաթ իլք տէֆա 100 փարա, իքիմէն տէֆա 60 փարա տըր : Աւղուն Նէշըլաթ իշին սըրճա բաղաղըղ օրլունուր :

ԱՍԻԹԱՆԷ 41 ՅՈՒՆԿԱՐ

ፆፊፊፊፊፊ

ՃՈՒՐԲ ԾԱԿՈՐ ՉՈՒԳԱՐԱԽԱՆԷՍԻ

Պուլունտուղումուղ շու ֆանի վէ խո-
յարի տիւնեատա խնտանըն մութլուրուղու ,
զէնկինիք իլէ օլուր աէնտէ , զոյպի միւմ-
քին տիր , գուվլէթ իլէ օլտա սէնէլէր
կէչտիքճէ ընդըրաղ պուլուր , նուֆուս ի-
լէ օլտա օ տառ տէվրէ պագար . . . պէօ-
յիւքիւլյէ հիւվէնիլէն քիւչիւլմէք անա
բէք եազըն տըր , պուռնուհ կիպի ալէմտէ
հէր շէյ տէվամըղ վէ էսասարղ օլտուղու
իչին զէնկինին տէ նուֆուսլունուհ տառ
գուվլէթլինին տէ գալալէրի տողրուտան
տողրույա օգուռնատ ճիւմլէսի հալինտէն
թէշէքքի իտէր , վէ պէլքի տէ քէնտիլէ-
րինտէն չօգ աչաղը պիր մէվլիտէ պու-
լունտա քիմսէլէրին ահվալինէ հատրէթ ի-
տէրլէր , էօյլէ իսէ Բապպի Թաալա հազ-
րէթլէրի պէնի տտէմի խալգ պույուր-
տու իսէ քէնալինէ պիր ճուզի մութլու-
լուգ տա մը վէրմէմիշ աէնիլտիյինտէ ,
հաչա էն պէօյիւլունիւ էն օահիհինի վէ
տիւնեա տուրտուգճա պաղի գալապիլէ-
ճէք պիզլէրէ պիր չօգ իմթիաղաթ իլէ
պէրապէր « ԷՅԼԻՔ ԻԹՄԵՔ » իմթիաղընը
տախի իհսան պույուրմուշ տուր քի ֆաի-
լինին քալպինտէն սօրուլտա անլալըրը ,

Ելլիք տէնիլէն շէյ, զայս օլմազ, էս
կիմէշ իբրանմազ ունութուլմազ զայ օլ-
մազ վէլ հասըլ մահվ օլմազ. տաիմ հա-
զըր վէ մէվճուտ տուր, իւզէրինտէն հա-
լա պինլէրճէ սէնէլէր պիլէ տէվը օլտա,
աւնա պիր մազարըաթը տօգունմալս ճէ-
միի զէմանտա թէվարիիս տէրիսթըր ի-
տէր, իշթէ պու գապիլտէն օլուպ սուրըմը
վէ միլլէթիմիշթէվարիիսնաւտաիմ մէթ ու

Ենթադրելով զիբրի կէշէճէք զէվաթըն պազը-
 լարը տախի Ս. Յակոբ ֆուգարախանէմի-
 զին մէմուրանը Էֆէնսիլէր օլաճադ տըր-
 քի միլլէթիմիզին պէոյլէ պիր զայլէլի
 միւքէտտէր վէ միւթէէսիւր մաթէմիլ զէ-
 մանընտա տիւյմէնլէրաէն կէօրտիւքլէրի
 պէրտէվամ հագարաթլարա դաշըլըդ ֆիւ-
 թուրսուզլուգլա զահմէթ վէ զայրէթլէրի
 նի միւնպահաթ էսիրիկէմէյուպ տիւրլիւ
 տիւրլիւ ֆէտաքեարլըգլա պուճուա ֆաքի-
 րան վէ պիչարէկեանա խոռսուսի իլէ ահ-
 վալը միւթէէսիւֆէյի հազըրէմիզին աճը-
 սընը հիչ պիր վէճհ իլէ քէնսիլէրէնէ
 տույուրմագսըզլն պէլքի տէ հէր վագըթ-
 տան զիատէ քայըրըլմալարընա հիւմմէթ ի-
 տիօրյար :

Պոռ սէօզիւմիւզիւ թաստիք իթմէք
իւզրէ ֆուզարէխանէի մէզպուրտա թէ-
ճէմմիւ իթմիչ օլան եիւզ գատար էօք-
սիւզ վէ ֆուգարա չօճուգլարընըն նէ միւ-
քէմմէլ սիւրէթտէ պագըլտըգլարընը պիղ-
լէրին կէօրտիւյիւ կիպի միլէթտաշլարը-
մըզ տախի պաղը պաղը կիտիպ սէյր ու
թամաշա իլլէմէլէրինի նիյազ իտէրիզ, Օլ
վագըթ շիւբհէմիզ օլմազ քի իւշ եաշըն,
տան օն իքի օն իւշէ գատար սէֆալէթ
բէնչէի զուլումէսինտէն գուրթարըլմըշ պի
կիւնաճ պիր գուզու սիւրիւնիւն միւզթէ-
տիր վէ միւստաիտ չօպանլար էլինտէ պու-
լունտուգլարընը վէ հէր տիւրլիւսիւ իլէ
իպթիրահաթ վէ ասայիշի հալտէ օլտուգ-
լարը կիպի տէրսլէրինէ տախի տէվամ ի-
տիլմէքտէ տահա տօղրուսու ճիւմլէսինին
սըֆաթընտա վէ չէշմինտէ բարլայան մէմ-
նունիյէթ շավքլարընը կէօրտիւքլէրինտէ
էլպէթտէ մէսրուր օյաճագլար տրր :

Պունտան մատա ֆուգարա վէ խաս-
թալարըն պահսընա կէլինճէ հաղլարըն-
տա սարֆ օլունան զիհ, ինօ տախի ալորճա

վէ տէրէճէի ուլատէ թահսին իտիլէճէք
պիր չէյ տիր :

Ֆրիճագիրգէ մէհմուրանը միւմարէյ-
հիւմէ պու խըղմէթին եօրըռնլուղու չօգ-
խսէ տէ, պալատէ զիքը օլունաուղու վէճ-
հիլէ պունճա պիչտըէկեանըն շալլըղընը
հէր կիւն հէր սառթ հէր տաքիքէ քէն
տիլէրի պիղլաթ միւշահատէ իյլէտիքէ-
րինտէ էն զէնկինին էն պէօյիւք մէսնէտ-
տարըն տուշամատըղը մահգուգիյէթ վէ-
թէլէլզիւղիւ տուշմագտա տըրլար, պունա
տախի նայիլ օլմագ քէնտիլէրինէ պիր
միւքեաֆաթը քեաֆի օլմասը իլէ եինն
թէքըար իտէրիզ շու ալէմը ֆանիտէ սա-
հիհ պիր մութլուլուղա էրտիքէրի կիւպի
միլլէթիմիղէ պէօյիւք պիր իֆթիխար վէ
թէվարիսէ կիւզէլ պիր էսէր պրագմագ-
տա օլտուգլարընըն իտտասարնտան վաղ
կէյմէյիղ :

Իմոխի ու մազլլամ չօճուգլարըն սէսի
տախի քէնտիլէրի կիպի քիւշիւք օլտու-
ղունտան անլէրին նամընա պիւ վէքեալէ
« Սէտամըղ » վասէթասըյլա էֆէնտիի մու-
մախլէյհիւմէյէ, թարաֆլարընտան պիւլլէր
գաթ պէ գաթ թէյէքքիւր իտէրիգ :

ሀገረኛ

Տէր Սաաութ Ս. Լութրիա վէ Իթալիա
 Բէֆրիլէրի Պապը Ս. Լիյէ պիւ աղիմէ Սաա-
 րազամ հազրէթլէրի վէ խարիճիյէ նազը-
 րը տէվլէթլու բաշա հազրէթլէրիյլէ միւ-
 լաղաթ իյլէմիշլէր տիր :

— Խաբւիճիյէ նազըրը աեվլէթլու
Խալիլ Շէրիֆ բաշա հազրէթլէրի կէչէն
ճումաա էրթէսի ախլամը գօնադլարընտա
միւքէմմէլ պիր զիաֆէթ քէշիտէ իյլէմիշ
վէ պու զիաֆէթ աէ Շուրայը աեվլէթլու բէի-
սի Քեամիյ բաշա մէ Ֆադրյ Մուսթաֆա

բաշա վէ Մէհմէտ Բուշտի բաշա վէ Սէ-
րասքէր բաշա վէ տիւանը Ս.հ.բեամ Ս.տ.
իւյն նազըրը Սալֆէթ բաշա վէ Լօնտրա
սէֆիրի Մուսուրուս բաշա հազըթլէրիւյն
սիւֆէրայը տուէլը Էճնէպիյն վէ թէրճիւ-
մանլարը հազըր պուլունմուշլար տըր :

— Կէչէն Բէնչէմպիհ կիւնիւ մէճ-
լիսը վիւքէլատա մաթպուլաթ հազըրն-
տա պազը միւզաքէրէլէր ճէրիան իթտիյի
րիվայէթ օլունույօր :

— Ֆրանգօ բաշա հազըթլէրիւյնին
անգարիպ Ստանպուլա ալտէթ իտէճէյի
սէօյլէնիյօր :

Օսմանլը թահվիլաթընն պիւրլէշտիւրի-
լէճէյիւն տայիւր Թալէլ զալէթասընն նէշ-
րիաթընտան տօյայը Պապը Ալի ճանիպին-
տէն զալէթայը մէզպուր հազըրնտա ի-
գամէի տավա օլունմագ իչին Լօնտրատա
Սալթանաթը Սէնիյէ մասլահաթկիւղարը
նա Էմր իտիլմիշ օլտուղունու Լ- Թիւրքի
թէքզիպ իտիյօր :

— Պուսա Սաւնորդու Բարթօղի-
մէոս Էպիսկոպոս հազըթլէրիւյնին Ս.սիթա-
նէյէ ճէլպ օլունմասը Լըմէնի բաթրիքհա-
նէսինին հուգուղունա դարը օլտուղու
իտտասըլլա բաթրիքհանէ ճանիպինտէն
Պապը Ալիյէ բրօթէսթօ դըլըզլը պիւր զը-
թա լաիհա թագաթմ գըլընտըլընը պազը
զալէթալէր եազըյօր :

— Ջըզան հաֆթա Բուսնուգտա
Բումլար իլէ Պուլիարլար պէյնինտէ վու-
գու պուլան միւտարէպէտէ օն օնիքի քի-
շի Էօլիւպ հայը քիմնէլէր տոխի մէճրուհ
օլմուշ օլտուղու մահալի հալաթիսինտէն
տիւր :

— Թըրնօվա վէ Օսմանբազար վէ օլ ճի-
վարլարտա հայը վազըթտան պէրու Էշ-
գըլալէր իճըպը խապասաթ իթմէքտէ օ-
լուպ, շիմոյիյէ գատար պուլնլարըն տիւղ
ու կիրիթլէրի իչին Բէք չօգ ճահա վէ
իգտամ իտիլմիշ իսէ տէ, պիւր տիւրլիւ Է-
լէ կէշիւրիլմէտիյի հալտէ պու տէֆա իւշ
նէֆէրի թուլթուլմուշ վէ իսթինթաղլա-
ընտա տիկէր արգասաշլարընը հապէր վէ-
րիպ անլէր տախի պուլունտուղլարը մա-
հալտէ Էլաթսթ իտիլմիշ, վէ պուլնլարըն եա-
նընտա Բէք չօգ Էշհա իլէ 113 օգդատա-
խի պարուլթ պուլունմուշ օլտուղունու Է-
տիւրնէ զալէթասը եազըյօր :

Լըմէնի միլլէթի Բաթրիյի րիւթպէթ-
լու խրիմեան հազըթլէրի ալէյհինէ միւ-
լէթը մէրգումէնին պազը ճիւհէլա թագը-
մը շու արա գըլյամ իթմիշ օլտուղլարընը
հաթթա բաթրիյի միւշարիլէյհին նամու-
տունու լէքէտար իտէճէք Էօլտա պազը
կէօնա թէտապիւրը նապէճայա իճթիսար
իլլէտիքալէն մատա Մունգ կիւնիւ
Գուտտասը շէրիֆ թագաթիս իթմէմէսի վէ
չայէթ իտէրսէ մէն իտիլէճէյի թէհտիտ
օլունմուշ օլտուղու պազը զալէթալարտա
կէօրիւլիւպ խուսուսիլլէ Մալու-Բէյ պիւր
սէրմայէ օլմուշ տուր :

Հալ պու քի միլլէթը մէրգումէնին
պու կիւնիւ կիւն բաթրիքլիյին տէր-

իւհտէ իթմիշ օլան խրիմեան Էֆէնտինին
ահազը համիտէ իլլէ մուլթասըֆ պիւր
զաթը սիւթուտէ սըֆաթ պուլունտուղու-
նա պիւլմիւլէճէյլը վուգուլ վէ պասի-
րէթ թագաթիւր իտէր օլտուղունա պիւ-
նայէն Բաթրիյի միւշարիլէյհին ալէյհինտէ
պուլունտան պէտզէպանլէր մազսէտլէրինին
թէրվիճինէ տէստրէս օլմայաճաղարը Էմ-
րի զայըր մէճհուլ օլմաղըն Մալու-Բէյ խրիմեան
Էֆէնտի ալէյհինտէ օլանլարալկէօյա դարը
եազըպ վէ շու հարաքեաթը նապէճալա-
ընը տախի թագաթիս իլլէտիքալէն սօնրա
պու թէտապիւրլէրի իլլէ հիշ պիւր մուհաս-
նաթ հասըլ օլմասեաճաղընը իյմա իթմիշ
ֆազաթ դաշ եաբայըմ տէրքէն կէօղ չը-
գարմըլ օլտուղունու հիշթիւրաֆ իթմէ-
միշ տիւր :

Բաթրիյի միւշարիլէյհին ալէյհինտէ
քիլիսէ գանճանալարընա իմզասըլ մէք-
թուպ պրագըլմը վէ պրագըլան մէք-
թուպտա ապէսիաթը չամիլ իմիշ :

Մատամ քիլլէյլէ Բէզալէթ վէլէլա-
րազտան իպարէթ մէքթուպլար իլլէ ինտէլ
միլլէ ֆէյլ վէ հայսիյէթի միւսէլլէմ օլան
պիւր զաթը, լէքէտար իտէմէզ, Էօլլէ իսէ
նէ իքթիլա իտէր քի քիլիսէ գանճանալ-
լարընա բաթրիք ալէյհինտէ իմզասըլ մէք-
թուպլար պրագըլարընը Բէք ազ քիշի-
լէր տույապիւր իքէն պուլուն իսաղա ա-
լանէն պէյան վէ ճիւհանէ իշաէ իտիւպ հաթ-
թա մէքթուպլարըն մաալինի տախի պիւ-
տիլմէք նէ եազըլըգ ալըր, Մալու-Բէյ գալ-
լինճէ պուլուն իսաղա պէյան իթմէլի ի-
միշ քի գուլագտան գուլաղա վէ Էվլէրտէ
գահվէլէրտէ սէօյլէնիպ պիւր տիւրլիւ
Բէնիլ քէսպ իթմէսին լաքին Մալու-Բէյ Էվլէրտէ
լազըրտըր օլմայան վէ գուլ գտան գուլաղա
ասլա իշիթիլմէմիշ օլան մէքթուպլարըն
մաալինի պէյան իթմէսիլլէ շիմտի Էվլէրտէ
քահվէլէրտէ հէրքէսին պիւրտի տիւրլիւ Բէնիլ
վէլմէսինէ քէնտիսի սէպէպ օլուր, խրիմ-
եան հազըթլէրի ալէյհինտէ պուլունտան-
լաղա դարը եազըմագ վէ բաթրիյի միւ-
շարիլէյհի իսթիսահալ իթմէք Էֆէրարը ի-
լլէ Էնանլըն մաշալա իլլէ կիտիպ իշի
մէյտանա չըգարմըլ տըր: Խալըն գիհնինի
թէշվիլ իտիճի մալիւմաթլէր նէշր իթմէք
Մալու-Բէյ ազըլնա սէրպէսթիւք իմիշ լա-
քին պիւր մուաղլամ զաթըն ալէյհինտէ պիւր
գաշ տրաղիլ մազուլլէրինին տապէսիաթ
մէքթուպլէրինին մաալինի ճիւհանա ֆաշ
իլլէմէք սէրպէսթիլլէրինի պիւր պիլլէմէ-
յիլ :

Հասըլը խրիմեան Էֆէնտի հազըթլէ-
րի ալէյհինտէ պիւր թագըմ ապէսիաթա
գըլյամ իտէն ճիւհէլայա գարը եազըմագ
իչին մէքթուպլէրին մաալինի Մալու-Բէյ
խալգա պէյան իթմէք մինասիպէթսիլլիյինէ
միւսարաաթ իլլէմէմէլի իտի :

Վաղաա Մալու-Բէյ միլլէթ իչինտէ պու
կէօնա ապէսիաթլարա ճիւրաթ իտէն ճիւ-
հէլայա զալէթասը վասէթասըլլա իթտիյի
սիթմէմ վէ թէրպիյէսինտէն հիշ պիւր իս-
թիֆատէ իտէմէմէքտէ իսէ տէ, տէրիւհտէ
իթտիյի օղլան մէքթէպի իլլէ կէճէլի կիւն-

տիւղիւ իւզէրլէրինէ նէզարէթ իթտիյի
գըլլար մէքթէպինտէն պաշկա պու ապէ-
սիաթը իճըա իլլէյէնլէրին իլմ վէ թէր-
պիլլէրի իչին տախի պիւր գաշ մէքթէպ-
լէր քիւշաա իլլէմէլի տիւր, հիշ շիւհէն իթ-
մէսին քի օղլան վէ խուսուսիլլէ կէճէլի
կիւնտիւղիւ գըլ մէքթէպինէ տըքթաթը
նազարընտան նէ մուհասէնաթ հասըլ օ-
լուպ վէ նէ իլիմ վէ նէ մարիֆէթ Էօյրէ-
նիլիպ վէ թէրպիյէ օլունմագտա իսէ պուլ-
լարտա պիւր այնը թէրպիլլէյի վէ իլմի թահ-
վիլ իտէպիւր :

Թընհուր Արթին Աղաւըն Գէրիմէսի Վէ
ԵԱՂԱԳՅԵԱՆ ՊԵՏՐՈՍ ԷՖԵՆՏԻՆԻՆ
ՁԵՎՃԵՅԻ ՄԻԻՀԹԻՐԵՄԵՍԻ
ԼՈՒՅԻՔՍ ՏՈՒՏՈՒ

Պու ալէմը ֆէնատա ճիւհանը պաշը-
մըզա գարա, վէ գալպլէրի բարէ բարէ
իտէն պիւր աֆէթ վար իսէ, օ տա շիւք-
հէսիզ մալիք օլտուղունու հայաթը միւս-
թէարը թէրք իլլէ ճիւսիմիլլին մէտֆունու
ղիլի խաք օլտուղու աֆէթը աղիւմ տիւր,
ճիւսի ինտանըն պատէլ վէֆաթ տէրունի
թիւրապա վազ օլտուղու Էլէմպալիշ Բէս-
մին հիյնի իճըասընտա մուգարիպ վէ մու-
հիպպ վէ թէալիւղաթընն տիտէի Էշքի-
նին նիսար վէ ճուլպար օլմասընա սէպէպը
միւլթաղիլ օլան շու աֆէթ, գաթ ինտէր
գաթ զալտէթ քէսպ իտէր, օլ միւղանը
թէֆէքթիւրտէ, անտէ քի լուհու ինսա-
նըն ճիւսինտէն պատէլ վէտա, նէշաթ իյ-
լէտիյի պէլտէի Էպէտիլլէյէ ալտէթ, վէ
հուգուրու Բապալիւ Սլէմիյնէ մուվասը-
լէթ իտէր :

Վէ ֆիլվազը նէ թարիֆի միւլթին-
սիլ Էաս վէ աֆէթի միւհիպ տիւր, ինսա-
նըն միւհիպպի մուլիսինտէն, պիւրատէրը
խասընտան վալիտ, վէ վալիտէյի միւհիլէ-
րմէյի միհրպանիսինտէն, ալէլուսուս
զէվճէի իսմէթըրլէրիտէսինտէն սէնէյն
վաֆիլէ հիւսնիւ մուխալիսէթ վէ մուվալաթ
իլլէ միւրուր Էյամը Էօմը իթտիքտէն սօն-
րա Էճէլը աճիլ իլլէ պըլըպ իլլէպը զիյը
թիւրապ իլլէմէսի :

Իլլէ միւլթէվէֆա Լուցիքա Տուտու
ֆամիլէայը պէշէրիլլէ արասընտա միլլէ-
թիմիլլէ պիւր զաթը պէրկիւղիտէ սիմաթ
օլուպ նէսլինին շան իւ շէրէֆինէ վէ Բէր-
վէրտէ օլտուղու տիւրին իսթիգամէթ վէ
ֆէրաիլի աղիմէսինէ միւտտէթը Էօմրին-
տէ վէճէն մին Էլ վիճուհ արիլի լէքէ
վէ իյրասը շաիպէյի ճիւղիւ լայնթէճիւլ
իթմէյէրէք, մուհասէնաթը վաֆիլէ իսայ-
րիյէ վէ իֆալը մէմուհէյի խայրիսիյէ
իլլէ կիւղարան իլլէտիյի հայաթը տիւրնա-

վիտիսի արիճի մէտարիճի սաստեթը սէմա-
վիյէ վէ իսթիրահէթը էպէտիյէ օլմադ ի-
չին թէրը իյլէտի :

Տէօթիւլէն կէօզ եաշլարա մէտարը
ֆէրահիյէթ վէ մէրհէմը թէսէլլի արանը-
լաճագ իսէ, իշթէ ճիսմինին թիւրապա
եէքսան վէ չէշմանը հասրէթ քէշանընտան
նիհան օլան Լուցիքաթընկիրեանըն բուհնին
զարիքի իւճճէյի բահմէթուլլահ օլմադը
զէվճը սէխալէթմէշճինէ վէ տուլթէրա-
նը սիւլասէի վաքիզէ ախթէրանըն թէ-
սէլլիս վէ ֆէրահիյէթը սահիհէի սէմալլի-
յէ տիր :

Մալիք օլտուղու սաման վէ սէրվէթի
միւթէվէֆայը Միւմաիլէյհա Խնճիլ Շէրիֆ
ահքեամը միւնիֆի վէճ իւզրէ սարիֆ
օլմայը քէնտինէ ֆէրահիյի զիմմէթ վէ ին-
սանիյէթ պիլիպ նիշէ ֆուգարակեանը
պիշարէկեանա զիյրի տէսթտէն վայէպար
վէ էյլիքտար օլտուղու իլէ պէրապէր տող-
րուտան քօղրույա քէնտի եէտը սէխա-
վէթըքէյվէնտինէ իլթիճա իտէնլէրին հիշ
պիլի թէհիտէթ վէ մէյուսիյէթ իլէ կէ-
լույէ ալպէթ իյլէմէմիշ տիր :

Սէֆիլին սէֆալէթիլի սահիպի սէր-
վէթ զէվաթըն միւրաթը շախսիյէլէ-
րինտէն նիկէրան պուլունմալարը մէն-
պար սէխալէթին միւթթահը ֆէթթահի
օլտուղու կիպի, Միւթէվէֆայը միւմաիլէյ-
հա տալիս պու գազիյէտէ պէյն իւլ էմ-
սալ վէ աղբան սէյան օլուպ աղայանքսրըն
կէօզլէրինին եաշընը մուսալէնէթը նազտի-
յէ քեալայը կիրան պէհասը իլէ թալթիթը
զըլար իտի :

Պէօյլէ պիր զաթը իֆֆէթ վէ մէմ-
տուհէթ իւլ միւթատըն միլլէթիմիզին
ֆաթիլէսայը աղնիյաթը կիրուհիտէն պէլ-
տէյի էպէտիյէլէ վէ ֆիրտէվը սշիյան ա-
լայէ թըյրան իյլէմէմիւթըն պիվայէկեան
վէ միւրվէթտիտէկեանա սլախի կասը մախ-
տուսէ վէ ճէրիհէյի տէրինէ օլմադ իլէ,
հալա պէր հայաթ օլան սէ տուլթէրանը
մէմտուհէթիւլ մէֆթուրանըն վալիտէյի
քիւղիտէլէրինէ խալէֆ վէ սէխալէթինէ
հէմտէմ վէ հէմիֆալ օլմադ վէ չէօհրէթը
միւթէվէֆայը Միւմաիլէյհայը իւլաալի իւլ
տիւնեա նամուր վէ նամէվթ գըլմադ մու-
վաֆֆադիյէթը քիւլլիյէլէ ճէնապը Իզէտը
Մէննանտան թէմէնի իթտիյիմիզ սըրա-
տա ըէամը թէպրիք վէ թէհիյէթը թա-
զիյէթըքեարանէի աճիզանէմիզի տալի
զէվաթըն էնսէպլին ճիւմէսինէ իյֆա ի-
տէրիզ :

Միւթէվէֆայը Մումաիլէյհա իշպու-
1873 սէնէյի ճէտիտին իքինճի սալը կիւ-
նիւ պիր իլլէթը միւշքիլէ իլէ միւտտէթը
գալիլէ զարֆընտա, Գիլիսէյի չէրիֆին պիլ
ճիւմէլ բուհանի թէսէլլիյէթինի զապուլ
իտէրէք վէֆաթ իտիւպ, իրթէսի չարչամ-
պիհ կիւնիւ ճէնազէի թահիթէսի ալայը
վալայը բուհանիյէ վէ Մալաթիա սէրբիս-
գոպոսու ֆազիլէթու Ղանդ Գեռապոյ-
ժառ վէ Ալթիլին բիւգոպոսու ֆազիլէթ-
ու Հալաճեան Անտոն Գեռապոյժառ
հազրաթը վէ միւթէտտիտ բուհանանը
միւթէհայիզան վէ ճէմիլէթը քէսիլէյի

նաա վէ գըլմաթ վէ իւզմա ըիֆադաթը իլէ
տողրու եօլտա քեալին խանէսինտէն գալ-
տըրըլպ Սուրը Աստուածածին Գիլիսէսի-
նէ նազլ օլունուպ, կաթողիկոս վէքիլ Ս-
զարեան ֆազիլէթու Ստեփան Գեռապոյ-
ժառ հազրէթլէրի իսթիգալի իլէ տէ-
րունի քիլիսէյէ վազ պիրլէ, բահմէթ տու-
ալէրի պատէլ թէլալէթ պատէհու Յէրի-
քէօյ զապրիթմանընա տէֆն օլունմուշ
տուր : Բահմէթ ուլլահը ալէյհ :

Թիւրքի ճիւղապի

(329 հոգարտի պէյի վէ իլլիմ)

Եա պու շիտտէթլէրտէն կէօրիւլէն
սէմէրէ վէթան զուրպէթէ ֆըգտանը բա-
յէթ հազարէթէ իյմա ալէնիյէթէ թան-
վիլ իթմէքտէն իպարէթ տէյիլ միլիտի :

Արառա իւշ զազէթա գաբանմը վէ
նէշլիւթ հիշ օլմայաճադ տէրէճէլէրտէ
շիտտէթլէր կէօթէրիլմիշ իքէն եինէ
Սաամիլտա ալթը եէտի զազէթա պիր-
տէն զուհուր իթտի, գարարնամէ իլէ
ֆիզրի պէշէր պէյնիտէ պիր մէյտանը
կիրվէտար աշըտը զազէթալարըն քիմիսի
գաբանմը քիմիսի քէնտի քէնտինէ թաա-
թիլ իթտի քիմի եինէ չըգտը քիմի չըգ-
մաթը մաամաֆիյէ ֆէքք սէրպէսթի կիւն-
տէն կիւնէ թառադգիտէ իտի, Սիւ բաշա
վէֆաթ իթտի հիւքիւմաթ նէշլիւթ իւ-
զէրինէ օլան շիտտէթինի գալթըրը կիպի
կէօրիւնտիւ թէգըլիյէլ իմիլաթէ աալի
հէր նէ սէօյլէնտի իսէ հէր վիւլթադ պրա-
գըլտը հաթթա օ միւրապիլէթ տէվլէթ-
տէ ուսուլ իտգընսինի պիւթիւն պիւթիւն
պաշապա պիր սիւրէթտէ չէվիլմէքտէն պահս
իթմէք պիլէ ճաիլ կէօրիւլտի :

Նէօլպէթ աահապը հայաթէ կէլինճէ
եինէ գարարնամէ մէյտանա աթըլտը եի-
նէ զազէթալէր գաբանմայա վէ հաթթա
քէնտի քէնտինէ գաբանմը օլանալարըն
թէքրար ինթիշարընա իզին վէրիլմէմէյէ
պաշլանտը :

Տալթալուգըլուգ տալթալուգըլուգ
տուր տէմէք ատապը ումուսիյէյէ զարազա
մարազ տըր տիմէք « մէնաֆէի տէվլէթէ »
մուզայիթ ատա օլունպու, մէմուրիյէթ
նամըլա ատէմ նէֆի իթմէք իւսուսի
տահա զիյատէ շիտտէթ վէ գուվլէթ իլէ
մէյտանա չըգտը, հաթթա պուհա, մէմու-
րու կէճէ զապթիյէտէ հապս իթմէք վէ
սապահ սայըր մահալը մէմուրիյէթինէ
թահթէլ հըֆս կէօնտէրմէք մէհարէթ տա-
լի իլալէ իտիլտի, իմաաթը իլահի եէթիշ-
տի եինէ իշ տէյիշտի հէզը ճէտտին ին-
թիգալըն ալմայա պաշլաթը :

Խնայէթը Փառիշահի մուայէն օլտու
գարարնամէնին վէրալի հիւքիւմէր քէէն-
լէմ եէօքիւն հիւքիւմէն կիրտի եինէ ճիտ-
տիյաթ մէյտանէ չըգտը եինէ Հազըզէթ-
տէն պահս իթմէյէ իմքեան պուլունտու :

Հաթթա պիր զազէթանըն ումուսի
հիյէթ իլէ մուհաքէմէյէ տալլէթ օլունա-
պիլէճէք գաաթը հազըրտալի թանըլտը :
Մալթանաթը Մէնիյէնին միւսաաաթ
վէ զէմանըն իլճաաթը վէ էֆքեարը ու-

մուսինին հիմայէսի վէ ֆիզրի սէրպէսթի-
յէթին թարադիսի պու հալտէ կիտիպ
տուրույօր մաամաֆիյէ եինէ գարարնամէ
տէ հիւքիւմէն իճրաաան կէրու գալթըր
եօգ տուր :

Թաաթիլլէրտէն զաթի նազար իւշ
պտա իքի միւթէպէր զազէթանըն լաղլ
օլունաաաթուհու կէօրաիւք, վիւքէլայը ֆա-
լաամ հազրաթընէ էֆքեարը հուրիյէթ
քէրվէրնէսինի պիլլէնլէրտէն իզ պիւսպէն
ալէյհ պու զարիպէնի անլէրտէն սա-
տըր օլմուշ պիր չէյ օլմաաթընա էմիլի-
թիմիլ վար տըր :

Մաթպուաթ իտարէի պէհիյէսինին
ֆէթանէթ վէ հազգանիյէթինէ տալի
իթիմաթըմը պէր քէմալ տըր, պիւսպէն
ալէյհ նիզամազըլըն օլ թարաֆտան սու-
տուր իթմէտիլիթի տալի իթմիւնաթ թամ
իլէ իտաաա իտէպիլիլիզ, եա աճապա ա-
րայա չէյթան մը գարըլըյօր խայը չէյթա-
նըն պիշարէ զազէթաճըլար իլէ նէ ալըշ
վէրիշլ օլապիլիւ հազընէն պիլիլիզ քի
պու հալէ սէպէպ եալընը պիր մէսէլէ
տիր զազէթալէր Հիւքիւմէթը Մէնիյէնին
իւրաթէթինի լայըգըլա պիլմէյօր Հիւքիւ-
մէթը Մէնիյէ զազէթալէրին հալլին տիւ-
շիւնմէյէ թէնէպիւլ պուլուրմայօր :

Ղազէթալէր Հիւքիւմէթը Մէնիյէնին
իւրաթէթինի լայըգըլա պիլմէքտէն աճիզ
տիր չիւնքի պիր հիւքիւմէթին միւրաաթը
նէ իսէ նէշլ իթտիլի նիզամաթտան պի-
լինիլ, էլտէ պիր մաթպուաթ նիզամամէ-
սի վար անընտա հիւքիւմէն ճարի տէյիլ գա-
րարնամէ իսէ եալընը վիրտ մէսէլէսինին
տէվալընա մախսուս օլմադ իւզրէ նէշլ օ-
լունմուշ իտի պիլ համտուլլահ շիմտի կի-
րիտտէ մէսէլէ եօգ պիր զազէթաճը եա-
զը եազար իքէն քէնտինէ մէմուհն նազա-
րըլա պազմաաթըճա օ գարարնամէնին
իւքիւմէնիւ նաալ տիւշիւնէպիլիլ : Եալընը
շուրաաթըն իտրադտան պէյանըաճիզ իտէրիզ
քի հիւքիւմէթը Մէնիյէ զազէթալարը նիշլին
պիլիլթիլզաամաթընա ալմադ ճիհէթինէ մէյլ
իթմէյօր զանն իթմէլիզ քի ըվալէթ վէ
քէֆայէթլէրի միւսէլլէմ օլան ըէճալ տէվ-
լէթ սուի իսթիմալաթըն մէնիտէ մուա-
մէլէյի էօրիֆիյէլի նիզամտան միւսսիլ
աաա իյլէսին էլտէ պու գաաաաա թէճ-
րիւպէ վար, էլլի ալթմըշ սէնէ էվլէլ պիր
քէօյ սու պաշըր իսթէտիլի եօլտա աաթմ
էօլտիւրմէյէ միւզթէտիլտէ եինէ հէր
քէօյտէ հէման հէր կիւն պիր պէօյիւք
ճիւպէթ շիմտի վալի մուհաքէմէնին հիւք-
միւ օլմաաթըճա պիր ճանիի հապսա
միւզթէտիլ օլմաաթը պուհուն իլէ պէրա-
պէր պիր վիլայէթտէ այտա պիր իքի ճի-
նայէթ եա վալթու պուլուր եա պուլմազ
միւլքիւմիւզտէ մաթպուաթ գաաաթը շիտ-
տէթլի ճէզա կէօրմիւշ հիշ պիր չէյ եօգ
տուր :

Եինէ մաթպուաթըն կէօթէրտիլի
սէպաթը ճէսուրանէ հէր քէսէ հայրէթ
վէրիյօր : մաթպուաթ պիր նիզամ ալթըն-
տա օլտա իտի շիմտի միւշքիւլաթըն եիւզ-
տէ պիրի մէվճուս օլմազ իտի, տէլիլ տիր
քի Մաթպուաթ նիզամամէսինին հիւք-

միւ ճարտի իբէն օ միւշքիւթըն պիւնտէ պիւրի մէվճուտ տէյիւ իտի :

Պու միւլքէ զազէթալար ֆէնա խըտ- մէթ իթմէտի զազէթաճըլըլըն զուհուրին- տէն էվլէլ սըֆաթ իլէ մէվզուֆուճ միւսա- պէգաթընը պիւլէնէր միւլքին էն պէջիւ- քէտպաթընտան մաատուտ իտի , պու իիւն Փամանըլարըն պիւր լիսանը էտէպի վար ի- սէ զազէթալար սայէսինտէ տիր : զազէ- թալէր պու հալէ կէլմէտէն էվլէլ հէր քէս « րիմ Բարա » կիպի « զըզըլ էլմա » կիպի թիւրաճաթ իլէ մէշղուլիտի (1) տիւնեատա պիւր մէտէնիյէթին վիճուտինտէն վէ Տէվ- լէթը Ս.լիյէ բօլիթիգասընըն իլճաաթըն- տան խալգճա պիւր իթիգաս հասըլ օլտու իսէ հէպ մաթպուաթ սայէսինտէն տիր :

Տէվլէթ պիւր մունթաղամ էնճիւմէնը տանիշ աշմըշ օլտա իտի պէլքի էտէպիաթըն թարադդիսինէ զազէթալար գատար մէ- տար օլամազ իտի հէր քէս սէնէլէրճէ բօլիթիգա տէրսի թաալիմինէ չալըշաա ի- տի , պէլքի էֆքեարը ումաւիյէ զազէթա- լար գատար խըտմէթ իտէմէզ իտի :

Ղազէթալարա պու գատար չիտտէթ կէօպէթըլիյօր , ֆագաթ չուրասընը պիւլէ- մէյօրուզ քի չիմտիյէ գատար հանիլը զա- ղէթա տէվլէթին ճիւղիի քիւլի տիւնքիւ- թիւնէ սէքթէ կէթիւրտի , զազէթալէրին պիւր մինասիպէթսիզ Եօլա կիթաիքէրին- տէն չիքեայէթ օլունմագտա տըր , ան- ճագ Թիւրքճէ մուհարըրիլէր պին տիւր- լիւ Եէմին իթսէլէր , հանիս օլմաղլար քի չիմտիյէ գատար հիշ պիւրի զազէթասընը գաբաթմագ իչին պիւր քէլիմէ Եաղմամըշ տըր , զազէթա իլէ իչիթիզալ իտէնէլէրին էն զէքիլէրի էն թէճըրիւպէլիլէրի մէէսու- լիյէթ նէ տիւրիւ մէգալթաթան կէլէճէ- յինի թայինտէն աճիզ գալըյօր , զէման օ- լըյօր քի էն չիտտէթի ատտ օլունապի- լէճէք պիւր մէգալէ իչին հիշ պիւր չէյ տէ- նիլմէյօր , զէման օլըյօր քի զազէթաճը- լար արասընտա հիշ հիւքմ վէրիլէմէյէճէք պիւր մէգալէ իչին թաաթիլ վէ իլլա հիւ- քիւմէլէրինէ տիւշիւլիւյօր , Հաթթա գա- բանան զազէթալէրէ սօրուլա Եարըսը հանիլը պէնա իչին թաաթիլ օլտուղունու պիւլմէզ :

Հասըլը գարարնամէնին հիւքիւմէլէրի զազէթալարճա գազա գաւըչունու գապի-

(1) Շիմտիքի մէտէնի Օսմանըլարըն զազէ- թալար նէշըրնտէն էվլէլ սաֆտէրուպուղլարընը պիւղ տալիս թատիք իտէրիզ , հաթթա տէվլէի գարուտան կէլիւմէք իչին գարուլու Եիւքսէլտէճէք Եէրտէ սօգաղը պիւր արըն գաղթըլար ըտը , մու- ախսարէն գարուտուն իւզէրինտէ քեային Թաալի- րի էֆքեար վէ Թէրճիւմանը աճվալ զազէթալարը օլ տէրէճէ մէտէնի սըֆաթը վէրաիլէր քի զազէ- թալարը չիւրիւտիւքտէն սօնրա միւլէլիֆիլէրի տէ Նւրրոյայ ֆիւրաթէ մէնպուր օլտուլար :

Ֆագաթ « Իպրէթ » պիւղէ տէյէճէք քի Աւ- Թրիա իտրիճիյէ նաղըրը Դօնթ Անտրասիտէ բօլի- թիգա գալիլըն իտի , վէ չիմտիտէ պիւր խարիճիյէ նաղըրը սըր վէ լաքին նաղըրը միւշարիլէյ հա- հապը մա իւմաթտան օլուպ Օսմանը զազէթաճը- լարը իսէ վաղ վէրտիլէրի մէտէնիլէթէրի իտի- միզտէ թիւրսաթ նէվլիտէն տիր :

լինտէն օլարազ թէվարիտտէ տալի քէս- րէթ օլտուղունտուն թապիի մուհարըրիլէ- րէ պիւր խէյֆ պիւր թէրէտտիւտ արիզ օլ- տու , պիւր տէրէճէտէ քի պաղը քէրրէ պիւր զազէթանըն թաաթիլինէ զաբանմա- սը իչին Եաղըլան սէօղլէր սէպէպիլէթ վէրմէքտէ տիր :

Իթիգատըմըզճա զազէթալարտա վի- ճուտունաան պաշս օլունան միւնասիպէթ- սիզլիքէրէ նիզամըզըլըլա մուգապէլէ իթմէք հիւքիւմէթը Սէնիյէնին շանը ա- տալէթինէ Եաղըլմագ մաալիւմ պիւր մէ- տէլէ տիր քի նէ պուլունտուղումուզ ա- սըր իչինտէ վէ խուսուսիլլէ նէշրիաթ կի- պի էն մուհիւմ պիւր մէսէլէտէ մուամէլէի էօրֆիլէնին թէէսիւր վէ ֆաիտէսի կէօրիւ- լէպիլիւ , նէ տէ Կիւրիտ մէսէլէսինէ մախ- սուս օլմագ իչին Եաղըլան գարարնամէի Ս.լի էլան զազէթա լաղվ վէ թաաթիլ իթ- մէյէ սալիհ պիւր նիզաժ հիւքմիւնիւ պու- մագ գապիլ տիր :

Իչին պիւր տիւշիւլիւլէճէք Եէրիտէ մէնաֆիի նագտիյէ խուսուսուտուր , Հէր քէս զազէթալը թաալի իչին չըգարըյօր հանիլը զազէթա գաբանաա սահիպինի թապ- իաթըլլա մաալիլէթին տէն մահրոււմ իթ- մէզմի , միւլքիւմիւզտէ Եսպապը թաալիլին զըլլէթը նէվլինէ նաղարէն պու մահրոււմ- լէթ պիւր զազէթա սահիպ վէ Եա մուհարըր- լինի աճաա պրագապիլէճէլինտէ չիւպհէ օլունապիլիւմի Եա տիւնեատա աճըլըլա միւճաղաթէ ճէվազ վարմըտըր : Մէմալիքը Օսմանիտէ էնվաի խինաթին թէրթիպ միւճաղաթընա քեաֆի կէօրիւլէն գանուն վէ մուհաքէմէ զազէ թալէրին թային ճէ- զասընա նիչին քիֆայէթ իթմէսին սիլաճ տէրտէսթ օլարազ միւլքէ հիւճիւմ իլէ խալըլ ասիանէ թահրիգ իտէն հայաուտ- լար մուհաքէմէյէ չէքիլիյօր իբէն զազէ- թաճըլար անլէրտէն շէնիի վէ Եա հուգու- զը ինսանիյէտէն մահրոււմ մու տըրլար քի կէօրէճէքէրի ճէղատէ հիշ մուհաքէ- մէ քիւլֆէթինէ տիւշիւրիւլմէսին :

(Խըրէթ)

Պէրութտան քեանունի էվլէլ 6 թա- րիլիլլէ Լէճ զազէթալէրինտէն պիւրինէ Եաղըլան թահրիւրաթը պիւլ թէրճիւմէ ճիւմէնին վէ խուսուսիլլէ մէգհէպիմիզ ալէյհինէ թասալիլտ օլանըլարըն նաղարը տըղաթընը չու մատտէ իւզէրինէ տա- վէթ իտէրիզ : Մուխալիլի մէրգոււմ չու վէճհիլէ թահրիւր իտէր :

« Ճէպէլը Լիպնան մութասարըրքը Ֆրանզօ բաշանըն Զըմմար մանաթըրը հագգընտա իթթիհաս իթմիշ օլտուղու թարիլին նէ տէրէճէ նապէճա վէ նա- հագգ օլտուղունու Լւրրաաաա պիւլճիւմ- լէ ահալի տույտու վէ աղնաաղ :

Զմմար բահիպանընըն էլնալէթի հաղիի քէնտի մանաթըրըլարընա տուխուլ իտէմէ- յիպ Օրթաքըլարըն խանէլէրինտէ էվ- զաթիլիւզար իթմէքտէ տիրլէր : Պու օր- թաքըլար քի քեաֆիէսի տէ Մարօնի

տիրլէր , պինաէն ալէյհ Եէնի Շիզմաթիք Երմէնիլէր , պունըլարըն Բէք մէնֆուրու տուր :

Լաքին պու հագգըլըլըն պու գա- տար ուղուն միւտտէթ իմթիտաա իթմէսի Եաղընը Ֆրանզօ բաշանըն ֆիլիլ մուզիւր- լինէ համլ օլունամագ , Մութասարըրքը մումաիլէյ պիւր վագըլթաան պէրու Բէք աղըր հասթա օլուպ պէրէքեաթ վէրսին քի պիւր Բրուսիալը թապիպին սայ ու զայրէթիլլէ բաշա ճիւզի քէնտինի պու- լուպ Տէրէզ զամարտան Պէրութա նագլ իտիլէպիլտի , պունուլա պէրապէր իտէ- ի սըհհէթինէ թըպճա ումիտ օլունամա- յօր վէ խասթէնին նէղտինէ հիշ քիմնէլի պրագմայօրլար :

Ֆրանզօ բաշա Լաթին օլտուղու ճի- հէթլէ Պէյթէթտինտէ մուգիւմ Յիսուս- Եան բահիպանընտան պիւրի , Եքսէր տէֆա բաշանըն Եանընա ուղիմէթ իլլէյիպ : Քի- լիսէճէ էլլէմ օլուն պօրճըլարըն իճրալա- ընտա պուլունմայը ճահտ վէ իգտամ իյ- լէտի իսէ տէ հիշ պիւր ֆայիտէսի կէօրիւ- լէմէյիպ գաբուլարը Եիւլիւնէ գարըլը գա- բալը պուլտու : Սայտա Մարօնի սէրբիս- գօպօսու Մօնս . Պաթուրօս Պօսթանի հաս- թանըն նէղտինէ կիւրմէյի ըսրար վէ Բէք չօգ իպրամ իթտիքտէն սօնրա կիւճ հալ իլէ արղուսինէ մուաֆֆագ օլապիլտի , Բա- շանըն իւզէրինէ արիզ օլուն հասթալըլ Իսէ մումաիլէյին գուվիլէյի հաթըլէսինէ տալի զաաֆիլլէթ կէթիւրմիշ տիր , քի լաէնղաթի Զըմմար մանաթըրըն սայըլլամագտա տըր :

Վէ քէնտինին հայաթընը մահվ իթ- մէք իչին քէնտինէ քէնտինէ թէհտիտ իտէն Երմէնիլէր տիւղիյէ խայալինէ կէլէրէք ֆէնա տէրէճէ ալթ իւսթ օլմագտա տըր : Շու հալէ նաղար իտէն պիլ ճիւմէն ահալ- լինին լիսանընտա , Հագգ Թաալա , Ֆրան- զօ բաշայա պու հասթալըլը կէօնտէրմէսի մահզա քէնտինէ պիւր միւճաաղաթ , վէ թաղեիգ իտիլէն Երմէնի Պաթօլիք բաշա Քիլիսէսինէ իթտիլի խըյանէթին աղըրը- ղընը աղնայըլ թէպրիլէյի զիմմէթ իլլէ- մէյէ մուաֆֆագ օլապիլտին » :

Մուախարէն ալարըլըլըլ խապէրէ նաղարէն Բաշայը միւշարիլէյհէ Վէրլին օժոււմ խորհուրդու վէրիլիշ տիր :

ՍԱՐԸԱՅԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻՍՅԱՍԸ

Յունվ. 9	աղլամ գափանտը	38—03
« 10	սապահ աղլար	38—04
« «	աղլամ գափանտը	38—04
« 11	սապահ աղլար	38—09

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ՎԷ ՄԷՍՈՒԼԸ ՂԱԶԼԹԱ
ՄԻԲՍՅԷԼ ԼԻՄԵՐՃԵԱՆ

ՂԱԼԱԹԱ